

การสร้างพลังเยาวชนลำพูนสู่พลเมืองในอุดมคติใหม่

Awaken the consciousness. create power. develop Lamphun youth into new ideal citizens.

กัณตถณ จงงามวิไล

เจ้าหน้าที่จัดการข้อมูลและไอที สถาบันวิจัยทรัพยากร

golfmew.gm@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาเยาวชนในยุคปัจจุบันที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและยุคสมัยในปัจจุบัน การสร้างพลเมืองตื่นรู้ที่ผ่านการพัฒนา ความคิด ทักษะ และจิตใจ การฝึกฝนทักษะก่อให้เกิดประสบการณ์ผ่านการลงมือทำ นำไปสู่การพัฒนาให้เกิดทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมกับเยาวชนที่ผ่านมาทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนลำพูนนั้นจะต้องประกอบไปด้วย การพัฒนาความสัมพันธ์ การพัฒนาความคิด เสริมพลังความกล้า พัฒนาทักษะ ทบทวนประสบการณ์ วิธีการเหล่านี้เป็นการพัฒนาเยาวชนเพื่อให้เกิดเป็นพลเมืองในอุดมคติใหม่ซึ่งก็คือบุคคลที่มีคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความเป็นเอกลักษณ์ มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ มีภูมิคุ้มกันเท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาจังหวัดลำพูนตลอดจนประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ : การสร้างพลัง. เยาวชนลำพูน. อุดมคติใหม่

Abstract

Youth development in the present day that is in line with the current situation and problems. Creating Awakening Citizens through the development of thoughts. attitudes. and minds. Skill training creates experiences through action. Leading to the development of living skills for the world in the 21st century. From learning through activities with past youths. seeing the way of developing Lamphun youth must consist of Relationship development. Development of ideas Strengthen courage. develop skills. review experiences. These methods are to develop youth to become new ideal citizens. who are individuals with unique characteristics of citizens. Have a variety of

skills creativity Immune to change. To be an important force in the development of Lamphun Province as well as the nation

Keywords: empowerment. Lamphun youth. new ideals

บทนำ

ปัจจุบันส่วนหนึ่งของสังคมเมือง มีส่วนในการสร้างภาพสะท้อนทำให้เด็กและเยาวชนเห็นการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาสังคมเป็นเรื่องปกติ และสิ่งต่างๆ เหล่านั้นคือการทำลายความเจริญของชาติ เป็นตัวจุดให้เด็กและเยาวชนและเยาวชนของชาติไม่ได้รับการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาไปด้วย หากจะมองถึงความมั่นคงของประเทศชาติ สิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการเป็นอันดับแรกได้แก่ การพัฒนามนุษย์ให้กลายเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดเพราะมนุษย์คือตัวกำหนดและนำทิศทางของประเทศชาติให้ก้าวไปสู่การพัฒนา ถ้าจะมองถึงความก้าวหน้าของประเทศชาติในอนาคตสิ่งสำคัญที่ต้องบอกว่าเป็น ปัจจัยหลักของการพัฒนาคือการสร้างเด็กและเยาวชนและเยาวชนของชาติวันนี้ให้มีคุณภาพเพื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า อันจะเป็นการเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศไทยให้เกิดความมั่นคง ในจังหวัดลำพูนก็เช่นกันได้มีหน่วยงาน องค์กรต่างๆ เข้ามาสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนได้ลงมือปฏิบัติในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งการสร้างกิจกรรมเหล่านี้ยังไม่ได้ตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาของเยาวชนได้อย่างแท้จริง

เยาวชนเมื่ออยู่ในสังคม เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์เกิดขึ้นพร้อมกัน การได้รับสถานภาพ เป็น “ลูก” เป็นอันดับแรก และมีสถานภาพต่าง ๆ ต่อมาโดยลำดับ เมื่อเข้าโรงเรียนก็เรียกว่าเป็น “นักเรียน . นักศึกษา. นิสิต” เป็นต้น เมื่อเติบโตขึ้นอีกระดับก็เรียกว่าเป็น “พลเมือง” เมื่อเข้าสู่ พระพุทธศาสนา ก็เรียกว่า “พุทธศาสนิกชน” เยาวชนจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ในฐานะเป็นสมาชิก และเมื่อเติบโตขึ้น ก็มีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมมากขึ้นเช่นเดียวกัน (พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย(แก้ววงศ์น้อย). 2544 : 57) ดังนั้นการที่เยาวชนจะประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ เป็นเยาวชนที่ดีเป็นคนเก่ง จะต้องฝึกฝน พัฒนาตนเองด้วยกันทั้งสิ้น หลักในการพัฒนาดนต้องมุ่งให้บุคคลรู้จักรับผิดชอบต่อตัวเองเสียก่อนแล้วค่อยพัฒนาคนอื่นและ สิ่งแวดล้อมภายหลัง ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนในแต่ละวัน เยาวชนต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่ยั่วให้เกิดความโลภ ความโกรธ และความหลง จึงต้องสนับสนุนให้เยาวชนตระหนักที่จะให้ความสำคัญในการพัฒนาชีวิตให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ดีซึ่งในการขับเคลื่อนงานต่างๆ ได้พบว่า ในหลายๆ งานมักจะมีเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน อาทิ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่สนับสนุนให้ชุมชนเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาตัวเองผ่านงานวิจัย โครงการเยาวชนป้องกันยาเสพติดในนามเครือข่ายเยาวชนจังหวัดลำพูนสนับสนุนโดย ปปส. โครงการเยาวชนสืบสานชื่อบ้านนามเมืองที่ทำร่วมกับ อบจ.ลำพูน ซึ่งสนับสนุนให้เยาวชนและกลุ่มหนุ่มสาวในพื้นที่ 8 อำเภอ

ช่วยกันสืบค้นตำนานชื่อชุมชนของตนเอง งานทั้งหมดที่กล่าวมาได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ และพลังของเยาวชนในการขับเคลื่อนงานเพื่อชุมชนของตนเอง อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนงานกับเยาวชนที่ผ่านมา ทางสถาบันวิจัยหรือศูนย์ พบว่ายังมีอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรม เยาวชนไม่มีการสืบสานจากรุ่นสู่รุ่น การสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรที่ไม่ต่อเนื่อง สภาพสังคมในปัจจุบันที่ดึงเยาวชนออกจากชุมชน (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น. 2562 : 5)

สถานการณ์ปัญหาเยาวชน

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สังคมไทยเองก็กำลังเผชิญกับปรากฏการณ์แวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อเยาวชนที่สำคัญหลายด้าน ส่งผลคุกคามด้านความมั่นคง ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ ซับซ้อนมีความเชื่อมโยงกับหลายปัจจัยเช่น ปัญหา การก่อการร้ายในประเทศและต่างประเทศ ปัญหา ยาเสพติด ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศแวดล้อม การดำเนินการขององค์กรศาสนา องค์กรด้านการสื่อสารมวลชน องค์กรธุรกิจ รูปแบบการบันเทิงที่ ส่งผลผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสังคมจิตวิทยาของชาติด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตพฤติกรรมที่มีปัญหาต่อ ความขัดแย้งทางความคิดของสังคมในเรื่องต่าง ๆ อาทิการเมืองการปกครอง ความเชื่อทางศาสนา และความไม่เท่าเทียมทางสังคมเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความคิดเห็นที่แตกต่างทำให้เกิดความ แตกแยกทางสังคม ลูกหลานเป็นวงกว้างจนถึงระดับชุมชน นำไปสู่ความขัดแย้งเผชิญหน้าซึ่งผลของ การกระทำนั้นเป็นการบ่อนทำลายต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคม (จันทนา อุดม และคณะ. 2559 : 228)

สถานการณ์ปัญหาของเด็กและเยาวชนและเยาวชนในจังหวัดลำพูนพบว่าส่วนใหญ่ เด็กและเยาวชนอยู่กับครอบครัวยากจน ลำบาก จำนวน 1.194 คน รองลงมาคือเป็นเด็กและเยาวชนที่มีอยู่อาศัยไม่มั่นคง สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย จำนวน 235 คน และเป็นเด็กและเยาวชนที่ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว อาทิ เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการจำนวน 173 คน ตามลำดับ เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมสูงสุด คือติดเกมส์ จำนวน 170 คน รองลงมาคือ ติดเหล้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 110 คนและ ติดยาเสพติด จำนวน 103 คน เป็นปัญหาเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรไม่พร้อมในการ เลี้ยงดูบุตร จำนวน 34 คน รองลงมาคือ เป็นเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อคนอื่น(เช่น ทำร้ายคนในครอบครัว เพื่อน ผู้อื่น) จำนวน 9 คนและเป็นเด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ เพศที่มีการแจ้งเหตุจำนวน 8 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน. 2560 : 37-38)

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น องค์กรอิสระที่ตั้งขึ้นเพื่อสืบสานเจตนารมณ์ตามปรัชญางานวิจัยเพื่อท้องถิ่น “สร้างสรรค์ปัญญา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น” จึงได้หารือกับสถาบันวิจัยหรือศูนย์ เห็นควรให้จัดทำโครงการ “ปลูกสำนึก สร้างพลัง เสริมศักยภาพเยาวชนเมืองลำพูน” ขึ้นมาเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนากลไกในการพัฒนาเยาวชนเมือง

ลำพูนให้มีภูมิคุ้มกัน เรียนรู้ที่จะเท่าทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นคนที่รู้จักและเข้าใจตัวเอง ผูกพันและเห็นคุณค่าของชุมชนที่ตัวเองอยู่อาศัย มีทักษะความพร้อมในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพและที่สำคัญ คือ การมีสำนึกความเป็นพลเมือง (Active citizen) ที่มองเห็นตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสังคม สามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้น รวมทั้งผลักดันไปสู่การพัฒนาให้เกิดกลไก และกระบวนการการขับเคลื่อนงานพัฒนาเยาวชนในเมืองลำพูนต่อไป

การจัดโครงการ“ปลูกสำนึก สร้างพลัง เสริมศักยภาพ เยาวชนเมืองลำพูน” ขึ้นมาเพื่อสนับสนุนให้เยาวชนเมืองลำพูน เกิดกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนาให้เกิดทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 และเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เป็นพลเมืองตื่นรู้ (Active citizen) ที่เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาจังหวัดลำพูน โครงการนี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนที่อายุ 15 – 25 ปี ที่สนใจทำโครงการเพื่อชุมชน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเยาวชนให้ได้จำนวน 15 กลุ่มต่อปี ครอบคลุมทั้ง 8 อำเภอในจังหวัดลำพูน ที่ผ่านมาการจัดกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนากลไกในการพัฒนาเยาวชนเมืองลำพูนให้มีภูมิคุ้มกัน เรียนรู้ที่จะเท่าทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นคนที่รู้จักและเข้าใจตัวเอง ผูกพันและเห็นคุณค่าของชุมชนที่ตัวเองอยู่อาศัย มีทักษะความพร้อมในการดำเนินชีวิตทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยีทักษะชีวิตและอาชีพและที่สำคัญ การมีสำนึกความเป็นพลเมือง (Active citizen) ที่มองเห็นตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสังคม สามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ในการแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทั้งในกระบวนการ นอกจากการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนแล้วยังมุ่งเน้นการทำงานร่วมกับชุมชนและการเชื่อมประสานกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะสามารถพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานเยาวชนในพื้นที่จังหวัดลำพูนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

แนวคิดการพัฒนาเยาวชน

กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำเยาวชน ตัวอย่างเช่น การปฐมนิเทศ และการบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การสัมมนา การระดมสมอง การศึกษาดูงาน การฝึกงาน การสอนงาน การหมุนเวียนสับเปลี่ยนงาน การประชุมทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การใช้บทเรียน แบบโปรแกรม การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เกมส์การบริหาร ขณะที่แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการ พัฒนาทักษะชีวิต ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การ สร้างจิตสำนึก คุณธรรม วัฒนธรรม ตัวอย่างการพัฒนาเยาวชนด้านภาวะผู้นำ การพัฒนาทักษะชีวิต ที่เป็นต้นนิยมและมีการใช้อย่างแพร่หลายในหลาย ประเทศคือ โครงการพัฒนาเยาวชนโปรแกรม 4-H โปรแกรม 4-H พัฒนาขึ้น

โดยมหาวิทยาลัย ไอโอวา(Iowa State University) เพื่อใช้เป็นเครื่อง มือในการพัฒนาทักษะเยาวชน ในการป้องกัน การมีพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่พึงประสงค์เช่น การเสพ ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร และ การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นอีกด้วย (Baker. 2006) โดย มีหลักสำคัญ 4 ประการที่ เรียกว่า 4-H Clover มี รายละเอียด ดังนี้

1) การพัฒนาด้านความคิดและการจัดการ (head) ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนมีทักษะการเรียนรู้ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การให้บริการ การ วิพากษ์ทางความคิดการกำหนดจุดมุ่งหมายการ วางแผนและการจัดการ การใช้ทรัพยากร การเก็บ บันทึกลง และทักษะการยืดหยุ่น

2) การพัฒนาด้านความสัมพันธ์และการดูแล (heart) มีเป้าหมายที่ทำให้เยาวชนเกิดทักษะ การสื่อสารการร่วมมือร่วมใจ ทักษะทางสังคม การ แก้ไขความขัดแย้งการยอมรับความแตกต่างการให้ ความใส่ใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจการแบ่งปันความรู้สึก และทักษะการสร้างสัมพันธภาพ

3)การพัฒนาด้านการทำงาน และการ เป็นผู้ให้(hand) เพื่อให้เยาวชนมีทักษะการเป็น อาสาสมัครบริการในชุมชน ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ การแบ่งปันให้กับสมาชิกในกลุ่ม ทักษะ ทาง การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะการ สร้างแรงจูงใจในตนเอง

4) การพัฒนาด้านการดำเนินชีวิตและการ พัฒนาตนเอง (health) เพื่อการพัฒนาการใช้ ชีวิตและการดูแลตนเอง เป็นทักษะการสร้างทาง เลือกในการดำเนินชีวิตเพื่อสุขภาพ การจัดการ ความเครียด ทักษะความปลอดภัยส่วนบุคคล การ เห็นคุณค่าของตนเอง การรับผิดชอบต่อลักษณะต่อ บทบาทตนเองการจัดการกับความรู้สึก และการมี วินัยในตนเอง (จันทนา อุดม และคณะ. 2559 : 234-235)

สรุปแนวคิดการพัฒนาเยาวชนได้ว่า เป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนซึ่งถือว่าเป็น ทรัพยากร บุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคม ดังนั้นการพัฒนาเยาวชนควรเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นระยะ ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นเด็กเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่จะมีความสนใจต่อตนเอง และยึด ตนเองเป็น ศูนย์กลาง ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้องผ่านวัฒนธรรมการเรียนรู้การส่งเสริม ให้มีวิถีคิด ทักษะการปรับตัวด้วยตนเอง มีทัศนคติ

การพัฒนาเยาวชนลำพูนสู่พลเมืองในอุดมคติใหม่

การพัฒนาเยาวชนเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามาสู่กระบวนการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและยุคสมัยในปัจจุบัน การสร้าง “Active Citizen” หรือ การเป็นพลเมืองตื่นรู้ เป็นการพัฒนา ความคิด ทัศนคติ และจิตใจ เป็นการเรียนรู้จากการ “ลงมือทำ” ให้เยาวชนลำพูนเกิดกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาให้เกิดทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกใน ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดเป็นพลเมืองในอุดมคติใหม่ซึ่งก็คือบุคคลที่มีคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความ

เป็นเอกลักษณ์ มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ มีภูมิคุ้มกันเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาความสัมพันธ์ ทำให้เยาวชนสามารถพัฒนาการสื่อสารการร่วมมือร่วมใจ ทักษะทางสังคม การแก้ไขความขัดแย้งการยอมรับความแตกต่างการให้ ความใส่ใจผู้อื่น การเห็นอกเห็นใจ การแบ่งปันความรู้สึก และทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพ การเรียนรู้วิธีการพัฒนาสัมพันธ์ภาพที่ดีเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ก่อนอื่นต้องรู้ว่าคนเยาวชนแต่ละคนต้องการสิ่งใดบ้าง ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นสิ่งที่พัฒนาให้เกิดความไว้วางใจของเยาวชน ทั้งไว้วางใจตัวเอง ไว้วางใจผู้อื่น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการปลดปล่อยทางจิตใจ เป็นการเปิดใจเพื่อที่พร้อมจะเรียนรู้ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข จำเป็นต้องทำให้เกิดความไว้วางใจด้วย เช่น เรื่องการตรงต่อเวลา การรักษาสัญญาพร้อมที่จะรับฟัง และพร้อมที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับเยาวชน

2. การพัฒนาความคิด เป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะต้องเริ่มต้นจากการเข้าใจ ทั้งในเรื่องของความ เป็นเด็กและเยาวชนและเยาวชนแต่ละคน ที่มีความแตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจคล้ายกันแต่ก็ ยังมีความเป็นปัจเจก มีความต่างเฉพาะ เข้าใจคำว่าช่องว่างระหว่างวัย การจะพัฒนาเยาวชนด้าน ความคิด ต้องเข้าใจก่อน ว่าคนจากแต่ละยุคมีวิถีคิดไม่เหมือนกัน การตัดสินใจ และการใช้เหตุผลก็ ต่างกัน ช่องว่างตรงนั้นสามารถเติมเต็มได้ด้วยความเข้าใจ การคิดอย่างสร้างสรรค์จากการทำงานด้าน เยาวชนที่ผ่านมาเยาวชนแต่ละคนค่อนข้างจะมีความคิดสร้างสรรค์แต่ไม่ได้นำมาใช้อย่างถูกต้องหรือ ขาดโอกาสที่นำมาใช้ การสร้างนักคิด โดยมุ่งพัฒนาให้เยาวชนคิดนอกกรอบ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการเรียนรู้อย่างมีระบบ การพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีสำนึกที่ดีต่อสังคม ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มี คุณภาพมีความสำคัญเป็นอย่างมาก การส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านี้ได้มีบทบาทในการคิดนอกกรอบใน การดูแลสังคม การได้ค้นหา ลองคิด ลองพิจารณาสิ่งต่างด้วยตัวเองโดยคำตอบเหล่านั้นไม่มีผิดมีถูก แต่เป็นการให้เยาวชนได้พิจารณาจากสิ่งที่เป็บบนความเป็นจริงผ่านการใช้เครื่องมือในการวิจัย เช่น แผนที่ชุมชนใช้ในการทบทวนชุมชนมองในชุมชน ไทม์ไลน์ใช้ในการทบทวนตัวเอง ปฏิทินรอบปี(อาหาร. ประเพณี) เป็นต้น แล้วก็มี การเข้าไปช่วยเสริมด้วยการตั้งคำถามชวนคิดเพื่อให้เกิดการพิจารณาอย่าง รอบคอบ ทำให้เยาวชนได้เห็นคุณค่าในตัวเองจากการทำเพื่อส่วนร่วม จะเป็นประโยชน์ในการ ขับเคลื่อนสังคมในอนาคต นอกจากนั้นการให้เยาวชนได้คิดและทำงานร่วมกับชุมชนจะเป็นผลดีในการ ให้เยาวชนได้เห็นถึงความสำคัญและตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาในชุมชน รวมไปถึงคุณค่าขององค์ ความรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนาความคิดเยาวชนให้รู้จักตัวเอง รู้จักชุมชน นั้นเอง

3. เสริมพลังความกล้า จากการทำงานด้านเยาวชนที่ผ่านมาเยาวชนส่วนใหญ่จะมีความกลัว ในการที่จะคิดจะทำอะไรก็ตาม ไม่กล้าที่จะคิด ไม่กล้าที่จะแสดงออก กลัวที่คิดและแสดงออกไปแล้วจะ ไม่ถูกต้อง การให้กำลังใจประคับประคองให้เขากล้าที่จะเริ่มต้นใหม่ และสิ่งที่ไม่ควรให้อย่างยิ่งก็คือ คำ

วิจารณ์ คำหิ หรือเปรียบเทียบ เพราะการตอกย้ำบ่อยๆ จะทำให้เยาวชนยิ่งรู้สึกตัวเองแย่งไปทุกที ที่เพิ่มพูนความรู้สึกมีปมด้อยของเยาวชนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีก ซึ่งไม่เป็นผลดีแม้แต่น้อย การใช้กิจกรรมสนทนาก็เป็นตัวช่วยที่ดีในเรื่องการเสริมสร้างความกล้า กล้าที่จะออกจากมุมที่ตัวเองเคยอยู่ กล้าที่จะร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น อีกวิธีการหนึ่งก็คือการตั้งคำถามก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดพลัง โดยเป็นคำถามบวกที่ทำให้รู้สึกดี เป็นคำถามเพื่อชวนเยาวชนทบทวนบทบาทหน้าที่ของตัวเอง และการพยายามพูดเสริมพลังให้ตัวเยาวชนเองมองเห็นศักยภาพของตัวเองให้มากที่สุด เยาวชนต้องการคนที่มาช่วยเสริมแรงใจให้กับเขา การสร้างวิธีการเพื่อให้เยาวชนรู้สึกอยากลอง กล้าที่จะคิด กล้าที่จะถาม กล้าที่จะทำ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ที่จะทำให้ตัวเยาวชนเองเกิดการพัฒนาไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีต่อไป เยาวชนที่จะนำการเปลี่ยนแปลงได้ ต้องเป็นคนดี มีความสามารถ เก่ง และมีความกล้า กล้าที่จะคิด กล้าที่จะลงมือทำ โดยเริ่มต้นจากการสร้างการเปลี่ยนแปลงจากตนเอง

4. พัฒนาทักษะ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน อาจไม่สามารถใช้วัดศักยภาพของเด็กและเยาวชนได้ เนื่องจากพบว่าเด็กและเยาวชนๆ ส่วนใหญ่ ยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ จากปัญหาที่เด็กและเยาวชนไทยยังรู้ไม่เท่าทันสื่อ คือมุ่งเน้นการใช้งานเพื่อความบันเทิงมากกว่าการแสวงหาสาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่เนื้อหาสาระที่มีอยู่มากมายไม่ได้ถูกนำมาใช้ เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่พบในการทำงานเยาวชนในจังหวัดลำพูนที่เห็นเด็กและเยาวชนใช้เทคโนโลยีเพื่อความสนุกเท่านั้น มีวิธีการมากมายที่สามารถปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ซึ่งวิธีการที่นำมาใช้คือการใช้เทคโนโลยีในการค้นหาเรื่องราวของสิ่งที่ตนเองทำ และการใช้สมาร์โฟนในการทำสื่อทั้งภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวเพื่อการเก็บข้อมูลและนำเสนอผ่านการเล่าเรื่องในสิ่งที่เยาวชนได้ลงมือทำ การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง รู้จักใช้สิ่งที่เรียนรู้เหล่านั้นอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการสามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อการดำเนินชีวิตต่อไป นอกจากนี้ในเรื่องของเทคโนโลยีส่วนสำคัญในการต่อยอดองค์ความรู้ที่มีไปสู่การใช้งานได้จริง โดยเริ่มฝึกจากการช่างคิด ช่างสังเกต กล้าที่จะถาม มุ่งมั่นเพื่อหาคำตอบ จะช่วยให้บรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็กๆ สนุกมากขึ้น โดยการทำกิจกรรมผ่านวิธีการต่างๆ ทั้งการสำรวจชุมชน การใช้เครื่องมือค้นคว้าปัญหาในการวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุต่างๆ ในเรื่องที่ตนเองสนใจ ซึ่งเครื่องมือที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาทักษะของเยาวชนนี้จะทำให้เยาวชนรู้จักการสังเกต สิ่งแวดล้อมรอบตัว สามารถแยกแยะทำความเข้าใจกับสิ่งเหล่านั้นได้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตให้กับเยาวชนบนพื้นฐานเหตุและผลต่อไป

5. ทบทวนประสบการณ์ เป็นการชวนเยาวชนคิดย้อนถึงสิ่งที่ได้ปฏิบัติหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม ซึ่งการที่เราได้มีโอกาสทบทวนตนเอง ก็เหมือนกับการอ่านหนังสือ ยิ่งทบทวนมากเราก็ยิ่งจดจำ มีประสบการณ์และสามารถแก้ไขปัญหิต่าง ๆ ได้อย่างมีสติ รู้จักข้อดี ข้อเสียของตนเอง รวมถึงข้อผิดพลาดต่างๆ ในการเรียนรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ว่าเหตุใดที่ทำให้ไม่บรรลุผลสำเร็จ เมื่อ

เวลาผ่านไป ช่วงอายุและประสบการณ์ที่มากขึ้น ย่อมส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงของความคิดและความชอบ ทำให้ไม่ยึดติดกับความคิดเดิมบางอย่างที่เคยคิดไว้ สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ แล้วนำประสบการณ์ที่นำมาทบทวนทั้งในด้านที่ประสบความสำเร็จ และที่ไม่บรรลุผลสำเร็จ เพื่อให้เป็นแนวทางแก่ผู้อื่นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

สรุปได้ว่าการพัฒนาเยาวชนเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนและเยาวชนได้เข้ามาสู่กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและยุคสมัยในปัจจุบัน การสร้างพลเมืองตื่นรู้ เป็นการพัฒนาความคิด ทักษะ และจิตใจของเยาวชน โดยการเรียนรู้จากการลงมือทำให้เยาวชนลำพูนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจากการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมกับเยาวชนที่ผ่านมาทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนลำพูนนั้นจะต้องประกอบไปด้วย การพัฒนาความสัมพันธ์ทำให้เยาวชนสามารถพัฒนาการสื่อสารทักษะทางสังคม การพัฒนาความคิดใช้ความคิดสร้างสรรค์ผ่านการเรียนรู้ที่มีระบบการพัฒนาให้มีสำนึกที่ดีต่อสังคม เสริมพลังความกล้าการพยายามพูดเสริมพลังให้ตัวเยาวชนเองมองเห็นศักยภาพของตัวเองให้มากที่สุด พัฒนาทักษะเป็นส่วนหนึ่งในการฝึกฝนเพิ่มประสบการณ์ ทบทวนประสบการณ์เป็นการทบทวนถึงสิ่งที่เราได้ปฏิบัติหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้ เพื่อให้เกิดเป็นเยาวชนที่มีคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความเป็นเอกลักษณ์ ฝึกให้มีทักษะจำเป็นในการใช้ชีวิต มีภูมิคุ้มกันเท่าทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาจังหวัดลำพูนตลอดจนประเทศชาติต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาเยาวชนในยุคปัจจุบันที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาและยุคสมัยในปัจจุบัน การสร้าง “Active Citizen” หรือการเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่ผ่านการพัฒนา ความคิด ทักษะ และจิตใจ การฝึกฝนทักษะก่อให้เกิดประสบการณ์ผ่านการลงมือทำ นำไปสู่การพัฒนาให้เกิดทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจากการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมกับเยาวชนที่ผ่านมาทำให้เห็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนลำพูนนั้นจะต้องประกอบไปด้วย การพัฒนาความสัมพันธ์ การพัฒนาความคิด เสริมพลังความกล้า พัฒนาทักษะ ทบทวนประสบการณ์ เพื่อให้เกิดเป็นพลเมืองในอุดมคติใหม่ซึ่งก็คือบุคคลที่มีคุณลักษณะของพลเมืองที่มีความเป็นเอกลักษณ์ มีทักษะความสามารถที่หลากหลาย มีความคิดสร้างสรรค์ มีภูมิคุ้มกันเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการเช็คความรู้สึกของเยาวชนเป็นระยะ เพื่อให้เข้าใจความรู้สึกในขณะนั้นและเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีให้คงอยู่
- การสร้างเครือข่ายเยาวชนที่มีมากกว่าในจังหวัดลำพูน ผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พื้นที่อื่น

- การสนับสนุนจากชุมชน องค์กร หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสนับสนุนด้านความรู้ อุปกรณ์ สถานที่ เพื่อให้เกิดพื้นที่การดำเนินกิจกรรมของเยาวชน

References

- จันทนา อุดม และคณะ. (2559). สถาบันหลักของสังคมกับการพัฒนาเยาวชน. **วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. ปีที่ 11. ฉบับที่ 2. (กรกฎาคมธันวาคม-)
- พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย(แก้ววงศ์น้อย). (.2544 “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต . (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2560) . **ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ปี 202560 .ศ.พ - 2579.**
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น. 2562.รายงานการดำเนินงานฉบับสมบูรณ์โครงการปลูกสำนึก สร้างพลัง เสริมศักยภาพ เยาวชนเมืองลำพูน.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำพูน. (2560).รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ .2560